

**Osasun Saila
Eusko Jaurlaritza**

ZIGARRETA ELEKTRONIKOEN KONTSUMOA EAE-N 2023AN

Laburpen exekutiboa

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

ZIGARRO ELEKTRONIKOEN KONTSUMOA EUSKADIN 2023an

Laburpen exekutiboa

Azken hamarkadetan tabakismoaren aurkako borrokan egindako ahaleginak fruituak eman ditu, eta egunero erretzen duten pertsonen kopurua pixkanaka murrizten ari da. Hala ere, tabako-industriak produktu berriak merkaturatu ditu (besteak beste, zigarreta elektronikoak¹), eta merkatuan sartu ditu ohiko tabakoa bezain kaltegarria ez den alternatiba gisa eta tabakoa erretzeari uzteko metodo gisa.

Gailu horiek erabiltzeak arriskuak dakartza, eta epe luzera osasunean duten eraginari buruzko ebidentziarik ez dagoen arren, substantzia kantzerigenoak dituzte likidoetan eta aerosoletan. Epe laburrean duen eraginari dagokionez, tabakoaren antzeko arnas bideetako ondorio fisiologiko kaltegarriak identifikatu dira, baita funtzio baskularrean ere.

Txosten honek Euskadiko zigarreta elektronikoaren kontsumoaren egoera, erretzeko modu tradizionalekin duen lotura eta tabakoaren kontsumoa uzten edo murrizten laguntzen duten ezagutarazi nahi ditu.

2023ko Euskadiko adikzioei buruzko Inkestaren arabera, 14 urtetik gorako biztanleen % 68,7k zigarretak erre zituzten (paketekoak edo biltzeko modukoak) noizbait bizitzan, % 17,3k tabakoa ur-pipetan eta % 13,8k (% 16,2 gizonak eta % 11,5 emakumeak) zigarreta elektronikoak (nikotinarekin edo nikotinarik gabe).

Inkestatutako pertsona guztien artean, gizonen % 1,5ek eta emakumeen % 0,5ek zigarreta elektronikoak bakarrik erabili zituzten azken urtea. Hala ere, gailu elektronikoak erakargarriagoak dira neska-mutil gazteenentzat; izan ere, 15 eta 21 urte bitartekoen % 8,2k gailu horiek bakarrik kontsumitu zituen, eta % 12,2k beste tabako-produktu batzuekin uztartu zuen.

---

¹ Zigarreta elektroniko terminoak aerosolak pita baten bidez arnasteko (bapeatzea) edozein produktu mota adierazten du. Botatzekoak izan daitezke, kargatzeko edukiontzi baten bidez kargatzeko modukoak, edo erabilera bakarreko kartutxoak kargatzeko modukoak. Tabako beroturako gailuak (IQOS) eta hainbat belar dituzten beste batzuk ere sartzen dira.

Goragoko hurrengo adinetan (22-34 urte), % 4,3k erabilera eskusiboa zuen, eta % 13,8k ohiko tabakoa ere kontsumitzen zuen.

Beste eremu geografiko batzuei dagokienez, eta adin-talde alderagarria (15-64 urte) kontuan hartuta, Euskadin bizitzan noizbait vaperrak erabileraren prebalentzia (% 18,1) handiagoa zen Estatuan EDADES inkestan ikusitakoa baino (% 12,1). Eskola-populazioan kontrako egoera zegoen, erabili zuten ikasleen proportzioa (% 36,4) ESTUDES inkestaren batez bestekoa (% 54,6) baino askoz txikiagoa zen. Azken urteetako bilakaerari dagokionez, helduen arteko prebalentzia bikoiztu egin da azken 5 urteetan, eta hazkundera nabarmenagoa izan da gazteen artean (15-35 urte). Talde horretan, nesken artean 3,8 aldiz biderkatu da, % 7,5etik % 28,4ra, eta mutilen artean 3,5 aldiz (% 11tik % 39,6ra).

Berriz ere adina agertzen zen interes-aldagai gisa ohiko tabakoaren aurretik vaperrak erabiltzen hasten diren pertsonen ehunekoan. Biztanleria orokorrean % 2,2koa bazen ere, 15-21 urteko neska-mutilen artean % 25ekoa igo zen. Hau da, lau nerabe-gaztetik bat gailu horiekin hasten da.

Azken urtean zigarreta elektronikoa erabili zuten pertsonak gizonezkoak ziren kasuen % 58an, eta gehienak gazteak; izan ere, % 47k 22 eta 34 urte artean zituen, eta % 27 15 eta 21 urte artean. Ia erdiek egunero erretzen zuten tabakoa, % 37k noizean behin, % 10ek ez zuten inoiz erre eta % 6 erretzaile ohiak ziren.

Kontuan hartuta gailu horiek 2009. urte inguruan sartu zirela Espainian, biztanleria helduarentzat kontsumitzen hasteko adina ez da oso informatiboa (30,1 urte, batez beste). Aldiz, adin-talde gazteenean (15-21 urte) tabakoarenetik hurbil dago (batez beste 16,7 eta 15,8 urte elektronikoan eta konbentzionalean, hurrenez hurren).

2012. urtetik, zigarreta elektronikoen erabiltzaile berrien intzidentzia egonkor mantendu da. Kalkulatzen da urtero EAEko biztanleen % 1-2 kontsumo horretan hasten dela. 2021-22 urteetan intzidentzia-gailurik handiena identifikatu zen, eta hori erabili eta botatzeko gailuen agerpenarekin batera gertatu zen.

Kartutxo motari dagokionez, noizbait bapeatu zirenen % 47k nikotinadun kartutxoak erabiltzen zituen, % 36k nikotinarik gabe kontsumitzen zituen eta % 17k bi motetakoak. Nikotina zuten kartutxoak gehiago erabiltzen zituzten erretzaile zirenek (% 67) eta 34 urtetik gorakoek (% 70). Baina aurretik erretzen ez zutenen % 43k nikotinarekin ere erabiltzen zituzten.

Noizbait bapeatu ziren 35-74 urteko pertsonen artean, tabakoaren kontsumoa murriztea edo erretzeari uztea izan zen zigarreta elektronikoen

kontsumitzeko arrazoi ohikoena (% 67). Gazteen artean, motibazio hori % 23ra murrizten da.

Cannabisaren kontsumoaren eta zigarreta elektronikoaren erabileraren erlazioari dagokionez, cannabisaren kontsumitzaileen proportzio handiagoa ikusi zen bizitzan noizbait vaperrak erabili zituztenen artean. Hala, zigarreta elektronikoak erabili zituzten 15-34 urteko pertsonen %76k ere kontsumitu zuten cannabisa, eta inoiz erabili ez zituztenen %40k.

Ondorioz, zigarreta elektronikoaren kontsumoak gora egin du Euskadin azken urteetan, batez ere adin-talde gazteenetan. Horrelako gailuen erabilerak beste kontsumo-modu batzuekin du zerikusia, cannabisarekin batera erabiltzean ikusi den bezala. Erretzeari uzteko erabiltzeko motibazioa ohikoagoa da helduen artean, baina inkesta honetako datuek ez dute agerian uzten eraginkorrak direnik. Gainera, gazteen artean erretzen hasteko atea izaten hasi da.